Tiszántúl

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfői ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 298. szám. Nagyvárad. Vasárnap 1913. december 28

VÁMPOLITIKAI GYÜLÉSEK.

(K. Ö.) A Magyar Gazdaszövetség több vidéki városban vámpolitikai gyüléseket fog tartani. Ezeknek a gyüléseknek célja a gazdaközönséget a vámvédelem lényegével és avval megismertetni, hogy az ország mezőgazdaságának mi okból van szüksége az agrárvámvédelemre. Bár az ismertetés első sorban a magyar gazdáknak szól, jó lesz, ha a városok iparos és kereskedő körei is tudomást vesznek a gyülések anyagáról, annál is inkább, mivel a városok a vámpolitikai kérdésben oly magatartást tanusitottak, mely veszedelmet jelent az ország közgazdaságára. Ugyanis a városok országos kongresszusa állandó bizottsága belépett a merkantilis vámpolitikai központba. Ez annyit jelent, hogy a magyar városok helyeslik a merkantilis vámpolitikai központ azt a törekvéseit, mely az agrárvámok eltörlésére és a szabad kereskedelmi politika kezdeményezésére irányul. Igaz ugyan, hogy a városok fejlődése szoros összefüggésben van az ipar és kereskedelem fejlődésével, csak hogy arról sem felejtkezzünk meg, hogy az ipar és kereskedelem fejlődésének előfeltétele a mezőgazdaság megerősödére. Azok a városok, melyek ezt felfogták, tiltakoztak is ezen egyoldalu határozat ellen és kitanitották a városi kongresszusi bizottságot arról az igazságról, hogy Magyarországon gazdasági vámvédelem nélkül az érvényben levő vámpolitikai irányzatok mellett erős gazdasági élet teljesen lehetetlen dolog. Kecskemét, Hódmezővásárhely, Szabadka és legutóbb Jászberény ebben a dologban tanusitott magatartása azt jelenti, hogy a városok érdeke a mezőgazdasági érdekekkel nagyon sok tekintetben azonos.

Ilyen helytelen felfogás nálunk természetesen csak ugy lehetséges, mert nincs kiforrt gazdaközvélemény. A helyzet ugyan az utolsó esztendőben sokban javult. A vármegyei gazdasági egyesületek, a szövetkezetek és gazdakörök sokat tesznek, hogy a gazdaközvéleményt megteremtsék és helyes irányba tereljék. De nem régen ugy voltunk a dologgal, hogy gazdasági egyesületek a merkantilis érdekeket istápolták és előkelő gazdák a törvényhozásban és egyebütt a merkantilis érdekeknek voltak szószólói. Nem csoda, hogy senki sem törődött a mezőgazdasággal és ha közbe nem jön Németország agrárvámvédelmi vámpolitikája, akkor az idén nem 150 pénzintézet és nem tudom hány kereskedő bukott volna meg, hanem jóstehetség nélkül is megmondhatjuk, az ország közgazdasága hevert volna romokban.

És ezeket tudva, megadjuk a kormánynak az u. n. felhatalmazási törvényt, mely a kormányt feljogositja, hogy 1914-ik év végéig uj alapon rendezhesse a Balkán-államokkal a kereskedelmi szerződéseket. Első sorban Szerbiával, melynek megakarják adni azt a jogot, hogy vasuti kocsikban élő állatokat szállithasson az ország területén át és fel akarják emelni számára a huskontingest, azon a cimen, hogy Románia a számára megadott huskontingenst nem használta ki. Mindezt mezőgazdaságunkat veszélyeztető kedvezést egy oly országnak akarják megadni, melybe nekünk számottevő kivitelünk nincs. A magyar-osztrák vámterület 22 százalékkal részesedik az összes Balkán-államok bevitelében. Ebből a nagyobb rész Ausztriára jut. Annak az országnak akarjuk megadni ezt a kedvezést, mely a keleti vasut önkényes elfoglalásával nemcsak a a nemzetközi szerződésben biztositott tarifális jogainkat akarja egyszerüen elkobozni, hanem a tarifális kezelési renddel ketté vágja utunkat az aegei tenger felé.

Ugyis temérdek sok mezőgazdasági cikkünk van, mely a verseny szabad prédája, legalább azokat védjük meg, melyektől a mostani vámvédelem távol tartja az olcsó keleti termelést. Nem egyoldalu érdekek védelméről van szó, mert a mezőgazdasági vámpolitikai központ az agrár érdekek hathatós védelme mellett is jól tudja, hogy az ország egyetemes gazdasági érdekeinek csakis az összes termelési ágak összhangzatba hozatalával tehetünk szolgálatot.

A delegáció záróülése. Tegnap délben egy órakor záróülésre jött össze a magyar delegáció. A záróülésre gróf Tisza István miniszterelnök már tegnap reggel Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállott meg. Tisza először Daruváry kabinetirodai főnököt fogadta, azután Krobatin hadügyminiszterrel, majd gróf Berchtold közös külügyminiszterrel tanácskozott.

A munkapárti delegátusok, élükön báró Láng Lajos elnökkel, déli félegy órakor érkeztek Bécsbe. Egyenest a Magyar Házba hajtattak, hogy megtartsák a záróülést. Az ellenzék arra az álláspontra helyezkedett,

SZEPESSÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalnemüek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMÜEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZŐNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBNA BESZEREZHETŐK
CZILLÉR IMRE
NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZMÁ.

hogy testületileg nem jelenik meg a záróülésen, mivel azonban a kormány minden eshetőségre készen akart lenni, a parlamenti őrségnek Bécsbe vezényelt csapata ma is szolgálatot teljesitett a Magyar Házban. Ezenkivül a kormány arról is gondoskodni igyekezett, hogy a munkapárti delegátusok határozatképes számban Bécsben legyenek.

A tegnapi ülésnek az volt a feladata, hogy az osztrák delegáció üzeneteit átvegye és a határozatokat jóváhagyás végett a király elé terjeszsze.

Tisza, a ki tegnap nem volt audiencián, délután öt órakor utazott vissza Budapestre.

A horvát „sabor" megnyitása.

Husszu idő után tegnap megnyitották a horvát országgyülést. A magyar kormánynyal történt kibékülés ezzel befejezést nyert.

Zágrábban nagy élénkséget hozott ez a jelentős esemény.

Mileusznics korelnök megnyitván az ülést, üdvözölte a képviselőket, majd megelégedésének adott kifejezést, hogy szerencsére véget ért a királyi biztosságnak alkotmányon kivüli korszaka, a melynek megteremtése teljesen felesleges volt, célja sem volt, mert a hatalom gyakorlói ezzel nem értek el semmit.

Sajnálattal látja, hogy az országgyülésen Bosznia-Hercegovinának, Dalmáciának, az isztriai tengerpartnak, Krajnának és Fiuménak képviselői hiányoznak.

Nem lesz addig béke, a mig a horvátok jogait nem fogják elismerni és a mig az egész horvát nemzet a horvát király és a habsburgi dinasztia uralma alatt egyesitve nem lesz. Éles szavakkal támadja a magyar kormányt, mely a királyi biztosságot létesitette.

Pavinic Frank-párti kért ezután szót, hogy deklarációját felolvashassa.

A korelnök nem adta meg a szót, azonban Pavinic a többségnek zajos ellenzése dacára nagy lármában felolvasta deklarációját, a mely erősen támadja a Magyarországgal való kiegyezést és az uralkodó rendszert.

Akacic Starcsevics-párti, Radic parasztpárti és Starcsevics Mile tiltakoztak még.

Ezután dr Popovics Szvetiszláv koalíciós képviselő felolvassa az országgyülést egybehivó királyi kéziratot.

Az összehivó királyi kézirat felolvasása után az elnök tizenkét képviselőből álló küldöttséget kért fel, hogy menjen dr báró Skerlecz Iván bánért és erre az időre az ülést felfüggesztette. A küldöttség tagjai között voltak többek között gróf Pejacsevich Tivadar miniszter, dr Rakodczay Sándor, gr. Pejacsevich Márk, továbbá báró Adamovics Trnski lovag főispánok.

A küldöttség tagjai nemzeti diszöltözetben a szemben lévő báni palotába mentek, ahonnan nemsokára a szintén diszöltözetben lévő bánnal együtt kijöve, elvonultak a diszszázad előtt.

A menet élén haladt a bán, mögötte mentek a kormány tagjai és a küldöttség. A zászlótartó meghajtotta a zászlót, a zenekar rázenditett a *Gotterhaltéra*.

A saborban a bánt megérkezésekor a többség zajos Zsivió-kiáltásokkal fogadta.

A bán felment az elnöki emelvényre, feltette kalpagját és emelt hangon felolvasta a királyi üzenetet.

A legfelsőbb kézirat a többek közt a következőket mondja:

— Ismét megindul Horvát-Szlavonországban és Dalmáciában az alkotmányos törvényhozás. Bizalommal elvárjuk, hogy a népképviseleti testületek a nép javát fogják szem előtt tartani és kölcsönös jóakarattal küszöbölik ki a még fennálló félreértéseket. Magyarország és a horvát-szlavon-dalmát királyság között fennálló pénzügyi kiegyezés az 1913-ik esztendő végével lejár és ezért szükséges, hogy a [illegible] deputációk az uj pénzügyi kiegyezés létrejöttéig törvényszerü provizóriummal hosszabbitsák meg az eddigi kiegyezést.

A királyi üzetetet az országgyülés tagjai állva hallgatták végig és zugó Zsivió! kiáltásokkal fogadták. A többség és az ó-unionisták ezt kiáltották:

— Zsivio kralj! (Éljen a király!)

A parasztpárti képviselők és az ellenzékiek pedig ezt kiáltották:

— Zsivio hrvatski kralj! (Éljen a horvát király!)

A zaj lecsendesedése után a bán ismét szólásra emelkedett és a maga részéről is kifejezte azt a kivánságát és reményét, hogy a sabor tevékenysége állandó és áldásos lesz. Majd a kormány asztalánál foglalt helyet, miközben az ellenzék megismételte közbekiáltásait.

Mileusznics korelnök ezután felhivta az országgyülés tagjait, hogy vonuljanak a Márk-templomba Veni Sanctére és az ülést felfüggesztette.

A bán, a kormány tagjai, a virilisták, a főispánok és a képviselők erre az országgyülés palotája mellett lévő Márk-templomba indultak.

Isten tisztelet után az elnök a koalició és a többség ellenére határozatként mondta ki, hogy a legközelebbi ülés hétfőn lesz.

— Hordja el magát!

— Le vele!

Végül is a nagy lármában kénytelen volt a korelnök elhagyni az elnöki széket. Helyét Tuseán György foglalta el, aki uj határozatot mondott ki, hogy tudniillik az ülés d. u. 6 órakor van. Erre többen felugráltak, az elnöki emelvényhez futottak és Tuscán alól ki akarták huzni a széket. Általános dulakodás tört erre ki. E közben Mileusznics az első korelnök is kijelentette, hogy a legközelebbi ülés hétfőn lesz. Erre még nagyobb lett a veszekedés. Óriási zajban az elnök berekesztette az ülést.

KIS KOMEDIÁK.*

Irta: **Heltai Jenő.**

B. u. é. k. e. l.

— Két ur a kávéházban. —

Az egyik. Tehát holnap ujév.

A másik. Igen. Boldog ujév (Sóhajt.)

Az egyik. Ön nem látszik boldognak.

A másik. Nem is vagyok. Én tudniillik a másik kategoriához tartozom.

Az egyik. Nem értem.

A másik. Ujévkor kétféle ember van. Az egyik, a ki boldog ujévet kiván. A másik, a kinek boldog ujévet kivánnak. En vagyok a másik. Én tönkremegyek abban a sok boldogságban, a melyet nekem kivánnak.

Az egyik. Maga még ott tart?

A másik. Persze. Hát vannak olyanok is, a kik máshol tartanak?

Az egyik. Hogyne volnának. Például én.

A másik. Hol tart?

Az egyik. Tagja vagyok a „B. u. é. k. e. l."-nak.

A másik. Mi az?

Az egyik. A „Boldog uj évet kivánók ellenes liga".

A másik. Ilyen is van?

Az egyik. Van ám öregem. Ezt megcsináltuk. Szerényen kezdtük, de ma már nagyon sokan vagyunk.

A másik. És mit tud ez a liga?

Az egyik. A liga tagjainak nincs ujévük. Sem boldog, sem boldogtalan. Leráztuk azt a rabigát, a melyet a borravalóra szomjas emberiség akasztott a többiek nyakába. Mi nem adunk senkinek semmit. Mi a legforróbb jókivánságra is csak meleg, de üres kézszoritással felelünk.

A másik. Üres kézszoritással?

Az egyik. Olyannal, a melyből hiányzik a bankó vagy a korona.

A másik. Óriási! És meg lehet ezt csinálni?

Az egyik. Hogyne!

A másik. És maguk közül még senkit sem ütöttek agyon? Még senkinek sem vágták a fejéhez azt, hogy fukar disznó?

Az egyik. Nem lehet. Mert mi ilyenkor fölrakjuk a jelvényt, a melyről leolvasható, hogy mi az „ellenes liga" tagjai vagyunk.

A másik. És mindezt csak ugy, ingyen?

Az egyik. Világért sem. Mi minden hónapban fizetünk három korona tagsági dijat. Azonkivül egyszer mindenkorra tiz korona beiratási dijat.

A másik. Az negyvenhat korona.

Az egyik. Ugy van. Ezzel szemben nem adunk ujévre senkinek semmit.

A másik. És mi történik a begyült pénzzel?

Az egyik. Abból minden évben veszünk az elnöknek, a két alelnöknek és a titkárnak egy kis ujévi ajándékot. Megérdemlik, mert egészen ingyen, fizetés nélkül, önzetlenül buzgólkodnak a liga érdekében.

A másik. Nagyon szép.

Az egyik. Ugy-e?

(E percben megjelenik egy szolga és odalép az „egyik" urhoz.)

A szolga. Alászolgája nagyságos ur. Már a lakásán is kerestem, de azt mondták, itt tetszik lenni a kávéházban.

Az egyik. Igen, itt vagyok. Mit hozott?

A szolga (egy kártyát nyujt át). Boldog uj évet kivánok.

Az egyik. Köszönöm. Itt van két korona.

A szolga. Köszönöm alássan. (el.)

A másik (bámulva). Micsoda? . . . Hát mégis? Mindazok után, a miket mondott?

Az egyik. Ez más. Ez a „Boldog uj

* A Magyar Könyvtár legujabb füzetéből.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK
méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek
Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)
ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási czikkek.
Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban
és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

A félelmetes kivándorlás.

—

A belügyminiszter országos akciója

Elértük végre azt az időt, hogy a kivülről fenyegető veszedelem elmult és fegyverben tartott emberek visszanyerték szabadságukat. A belügyminiszter kénytelen volt visszavonni a kivándorlás korlátozására vonatkozó rendeletét, ami azt jelenti, hogy az országban megindul egy hatalmas emberáradat, mely megy, hullámozva kifele az idegenbe. Most már nem lehet feltartani ezt a pusztitó áradatot, mely az országot gyengiti. A kivándorlás nagy veszedelmét eddig szigoru rendeletekkel akarták megfékezni. Nem sikerült. Majd rémképeket festettek Amerikáról, a csillogó dollárok fényét a vér rozsdájával akarták bevonni, hiába. Az emberek nem látták a vért, csak azt a guruló dollárt, melynek minden mozzanatát a halál kiséri.

A belügyminiszter belátta, hogy az eddigi rendszerekkel nem tud eredményt elérni. Uj alapokon akar dolgozni és uj eszközökhöz akar folyamodni, hogy az évenként százezer embert rabló kivándorlási veszedelmet megszüntesse.

Ebben a dologban *Sándor* János belügyminiszter legujabban egy nagyon őszinte és komoly rendeletet küldött szét az alispánokhoz. A rendelet tartalma annál is inkább megérdemli a közlést, mert még ily komolyan és leplezetlenül nem jött ki hivatalos irat a belügyi kormánytól.

A RENDELET.

Évente 100,000-nél többen hagyják el a hazát.

A mult évszázad második felében megkezdődött és az Észak-Amerikai Egyesült Államok területére irányuló kivándorlás az utóbbi két évtizedben mindnagyobb arányokat öltött, ugy hogya kivándorlók száma ezidőszerint évente átlag az egyszázezret jóval meghaladja. A kivándorlottaknak egy elég tekintélyes része ugyan visszatér, másik nagyobb része az országra nézve teljesen elveszettnek tekinthető. Hazánk népessége nem oly nagy, hogy állampolgáraink tömeges távozását közönyösen nézhetnénk. Kétségtelenül megállapitható, hogy kivándorlóink tulnyomó részét nem az idegen állam területén való letelepedés végleges vágya, de inkább a nagyobb keresetre való kilátás és az esetleges vagyonszerzés könnyebb alkalma inditja a kivándorlásra. De sokan távoznak azért, hogy már előzőleg kivándorolt és megfelelő keresethez jutva letelepedett hozzátartozóikat kövessék vagy mert látják azokat az anyagi eredményeket, melyeket ismerőseiknek elérni sikerült, de még nagyobb azoknak a száma, kik honpolgári kötelességük teljesitése elől menekülnek s azok, akik lelkiismeretlen ügynökök által buzditva és támogatva, szökve hagyják el az országot. Kivándorlóink nem mindegyikének sikerül anyagi eredményeket elérni. Sok ezerre tehető azoknak a száma, kik a nekik szokatlan erős munkában elvesznek, vagy elsenyvednek s testben-lélekben megtörve és tönkre téve, jutnak vissza hazájukba. Törvényeink mindenki részére biztositják a szabad költözködési jogot s nem lehet, de nem is szabad semmi oly intézkedést tenni, mely állampolgárainkat az emberi jogukban megakadályozná.

De feltétlenül szükség van oly intézkedésekre, melyek célja a kivándorlás lehető csökkentése, amit elérhetünk akkor és ugy, ha kutatjuk az okokat, melyek állampolgártársainkat kivándorlásra késztetik s ha módokat keresünk a kivándorlásra inditó okok megszüntetésére, ha keresetet nyujtunk ott, ahol keresethiány van s ezáltal alkalmat adunk polgártársainknak itthoni boldogulásukra is. Közgazdasági helyzetünkben nem találjuk fel okát egyedül a leginkább a földmivesek közzé tartozók kivándorlásának, mert a gazdasági téren is inkább munkáshiány van. A nagyobb keresetre való vágyáson kivül igen sok esetben lehetnek oly helyi okok is, melyek megszüntetésével is elejét lehet venni a kivándorlásnak.

A társadalomhoz fordul a miniszter.

De bármely oka is legyen a kivándorlásnak, feltétlenül szükséges, hogy azzal hatóságaink állandóan és behatóan foglalkozzanak és segitsenek ott, ahol hatósági uton is lehet segiteni s vegyék a társadalom közremüködését igénybe ott, ahol más módon eredményre jutni nem lehet. Joggal elvárható az összes törvényhatóságoktól, hogy a kivándorlás ügyét saját, de különösen a törvényhatóság lakossága érdekében is éber figyelemmel kisérjék és hatáskörükben is tegyenek meg minden intézkedést, melylyel ma már az országra mind sulyosabb csapásként jelentkező kivándorlás csökkentése elérhető.

Ugy a törvényhatóság első tisztviselőjének, mint a vármegyékben a járási főszolgabiráknak feladatává teszem, hogy amennyiben a törvényhatóság, illetőleg járásaik területén nagyobb mérvü kivándorlást észlelnek, kutassák szorgosan annak okait és állapitsák meg azokat a teendőket, melyek alkalmasak arra, hogy a bajnak eleje vétessék, vagy legalább megszüntethető legyen annak további terjedése.

A legfőbb esetben azonban s különösen ott, hol a kivándorlás már nagyobb mérveket öltött, egyedül hatósági intézkedésekkel alig lehet segiteni s ilyen helyeken csak az összes társadalmi tényezők együttes közreműködésével lehet csupán eredményeket elérni. Kivánatosnak tartom ezért, hogy az illető törvényhatóság területén a társadalom minden rétegének bevonásával külön bizottságok alakittassanak, mely bizottságok a közigazgatási hatóságokkal egyetértően müködve fejtsék ki tevékenységüket s egyrészt tanácsesal szolgálva, másrészt a végrehajtásban segédkezet nyujtva, támogassák a hatóságokat nehéz feladatuk teljesitésében.

évek kivánók ellenes liga" pénzbeszedője. Ennek kijár az ujévi ajándék.

Vasárnapi sport.

— Két ur a kávéházban. —

Az egyik. Mért oly borus? Mért oly borus?

A másik. Hagyjon békén, kérem. A mi velem történik, az igazán rettenetes. Hónapok óta szomjazom egy kis sportra és most, a mikor végre itt van egy jó sport-vasárnap, majd megőrülök a tanakodástól és a kétségbeeséstől.

Az egyik. Hát mi a baja?

A másik. Az a bajom, hogy nem tudom, hová menjek? Kimenjek Alagra, a hol holnap futják a nagy alagit?

Az egyik. Menjen ki Alagra.

A másik. Igen, de nem szeretném az ügetőversenyt elmulasztani. Holnap van a megnyitó-nap.

Az egyik. Hát menjen ki az ügetőre.

A másik. Menjek ki, menjek ki . . . könnyü azt mondani! Könnyü magának, a ki nem tudja, hogy ez alatt a cirkuszban talán eldől a magyar birkozóbajnokság sorsa . . .

Az egyik. Hát menjen a cirkuszba!

A másik. Azon tünődöm . . . De nem, nem lehet. Talán mégis inkább a millenáris pályára megyek, a hol az MTK -BTC-match fog lezajlani.

Az egyik. Menjen a millenáris pályára.

A másik. De akkor le kell mondanom arról, hogy az üllői-uti pályán végignézzem a FTC—BAK matchet.

Az egyik. Hát menjen az üllői-uti pályára

A másik. Menjek, menjek . . . és ne nézzem meg a nagy alagit? Ne nézzem meg az ügetőversenyt?

Az egyik. Menjen a fenébe!

A másik. Ha biztosan tudnám, hogy ott van a legérdekesebb mérkőzés, szivesen mennék, de igy! . . .

Az egyik. Bolond ember! Látja, valamikor én is lelkes hive voltam mindenféle sportnak. Aztán jött egy szép vasárnap és én éppen ugy nem tudtam mit csinálni, mint most maga.

A másik. Mégis, mit csinált?

Az egyik. A lehető legegyszerübben oldottam meg a gordiusi csomót. Nem mentem sem Alagra, sem az ügetőversenyre, sem a millenáris-pályára, hanem egyszerüen beültem a kávéházba és ott ültem egész délután. A fizetőpincér, a ki Alagon halmozott, minden félórában hozta az alagi hireket; a markőr, a ki az ügetőversenyen halmozott, minden félórában hozta az ügető-eredményeket; a pikkoló, a ki lelkes hive volt a footballnak, minden órában bemondta a gólokat, én pedig kényelmesen ültem és alsóztam és mégis pontosan tudtam mindent.

A másik. Szép, szép . . . de a sport sem kutya.

Az egyik. A sport? Uram, én négy évvel ezelőtt vézna, cingár ember voltam, ma olyan erős a karom, hogy egy bivalyt fölemelek. És ezt csak a kártyának köszönhetem, a sok keverésnek, osztásnak, asztalraütögetésnek. Semmi sem olyan jó a karizmoknak, mint a kártya. Kivált vasárnap délután.

A másik. És a pénz, a mit az ember elveszt?

Az egyik. De legalább megtakaritom a belépő-jegyet.

A másik. És a jó levegő?

Az egyik. Jegyezze meg magának, hogy legjobb a kávéházi levegő. Maga is észrevette már, hogy valahányszor a pincér megereszti a ventilátort, az egész kávéház egy torokból orditja feléje: „Becsukni! Becsukni! Micsoda disznóság!"

A másik (teljesen meggyőzve). Holnap délután kártyázni fogok.

Az egyik. Korán jöjjön, mert holnap hat helyen van verseny, tehát az emberek már délben lefoglalják a játékasztalokat.

Győződjön meg róla, hogy a
Kolozsvári „Kristály" Gőzmosógyár
FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.
Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.
FONTOS! Nagyváradi fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

A kivándorlás csökkenésére irányuló akcióból ki fogja részét venni a kormány is s minden célra vezető üdvös mozgalmat a legteljesebb erkölcsi, sőt ha szükséges megfelelő anyagi támogatásban is fogja részesiteni. Magam részéről állandóan figyelemmel fogom kisérni közigazgatási hatóságaink ez iránybani müködését s azt lehetőleg előmozditani kivánom s minthogy közigazgatási hatóságaink e részbeni eljárásának irányitását magamnak tartom fenn, elvárom a törvényhatóságok első tisztviselőitől, hogy kifejtett müködésükről hozzám időszakonként jelentést tegyenek s a kivándorlási ügyekkel kapcsolatos mindennemü előterjesztéseiket és javaslataikat közvetlenül hozzám terjesszék fel. Felhivom a Cimet, hogy törvényhatósága területére nézve e leiratom vétele után a szükségesnek mutatkozó további intézkedéseket haladéktalanul tegye meg s e részben tett intézkedéséről hozzám jelentést tegyen.

Budapest, 1913. évi december hó 22-én.

Sándor.

A rendeletet már minden főszolgabiró megkapta és pár nap alatt megteszik jelentéseiket az alispánhoz.

Különösen sokat várnak a társadalmi akciótól, amely kétségtelenül a legnagyobb eredményt tudná produkálni, ha megfelelő agilis emberek vennék kezükbe a vezetését.

Rémes öngyilkosság a vonaton.

Elégett egy vasuti kocsi.

Pénteken reggel a Temesvár-József-városi pályaudvarról nyolc óra tiz perckor induló 5112. számu buziási személyvonat egyik harmadik osztályu kocsijába ünneplőruhába öltözötten szállott be Gyorgyin Anna huszonegy éves cseléd, aki egy félliteres üveget szorongatott a kezében. A leány utközben kiment a kocsi folyosójára és ott az üveg tartalmával végigöntözte ruháját, majd gyufával meggyujtotta.

Az üvegben benzin volt s igy a leány egyetlen pillanat alatt eleven fáklyaként kezdett föl-alá szaladgálni a robogó vonat kupéjában, bámulatos lelkierővel, mert egyetlen kiáltást sem hallatott. Az égő fáklya láttára két gyermek, aki szintén abban a kocsiban utazott, ijedtében ki akart ugrani az ablakon és Futó István csendőrőrmester csak nagy erőfeszitéssel tudta a két apróságot visszatartani.

A vonatot nem lehetett megállitani, mert a kocsiban nem volt vészfék. A csendőrőrmester, aki nem vesztette el a fejét, erre kinyitotta a kocsi ajtaját és hangosan kiáltozott segitségért, mig végre észrevették a lokomotivról is a bajt és az állomástól mintegy két kilométernyire megállitották a vonatot. A tiz-tizenkét utas, akik a vonaton voltak, gyorsan kiugrált a vonatból, mert ekkorra már a kocsi is lángba borult. A vonat három első kocsiját hirtelen lekapcsolták és a legközelebbi állomásra vontatták, az égő kocsit pedig otthagyták a pályán.

A hir hallatára az állomásról kiment Ditrich József forgalmi tiszt nyolc tiz segédmunkással, tömlőkkel és szerszámokkal, az égő kocsit azonban nem tudták megmenteni, mert annyira elpusztult, hogy csupán a vasváza maradt meg. A kocsi fenekén ott találták a közben elájult leánynak felismerhetetségig összeégett holttestét.

A munka ünnepe.

Munkásjutalmak kiosztása.

Emlitettük, hogy a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara felterjesztésére a kereskedelmi miniszter négy nagyváradi, illetve biharmegyei munkás részére 100—100 korona pénzjutalmat és elismerő oklevelet adományozott, hosszu és buzgó, szorgalmas munkásságuk elismeréséül; a kamara pedig a saját pénztárából egy munkásnak 50 korona jutalmat és elismerő oklevelet adományozott.

A kitüntetett munkások mindenike hosszu idő óta müködik jelenlegi helyén s példás munkájával rászolgált az elismerésre.

A jutalmakat pénteken, Karácsony-másodnapján a kereskedelmi és iparkamara diszgyülésén osztotta ki dr *Moskovits* József, a kamarai elnök.

Az ünnepélyen jelen voltak a kitüntetett öt munkáson kivül dr Moskovits József elnök, Schwarcz Izidor alelnök, dr Sarkadi Lajos titkár, dr Oláh Béla fogalmazó, Fuszek Lajos irodatiszt, továbbá Cser János, Saner J. a biharszilágyi olajgyár helyi. igazgatója, Spitzer Benjámin, Szabó Károly, Urán Mihály, Ungerleider Mór, Láng József, Sonnenfeld Adolf, Sonnenfeld Gusztáv.

A diszgyülés megnyitása után dr *Sarkadi* Lajos kamarai titkár felolvasta a kereskedelmi miniszter leiratát, melyszerint Szferle Lőrinc nyomdai munkásnak (Sonnenfeld-nyomda), Haláti István kádársegédnek (Adria szeszgyár), Papp Tódor Ferenc cipészsegédnek (Hungária cipőgyár) és Irimy Mihály nyomdász-segédnek (Láng-nyomda) 100—100 korona jutalmat és elismerő oklevelet adományozott; mig a kamara Décsey Lajos gyári munkásnak (Biharszilágyi olajgyár, Mezőtelegd) 50 korona jutalmat és elismerő oklevelet adott.

Dr *Moskovits* József elnök csinos beszédet intézett a jutalmak kiosztása előtt a kitüntetett munkásokhoz. Azon ünnepségek közül, melyek előttünk lefolynak, a legmagasztosabb a munka iránti hüségnek mai ünnepe, a mely örömmel töltheti el a munkaadót és munkást egyaránt. A miniszter adományával kitünteti a munkát s elismerését fejezi ki a hüséges, becsületes munkás iránt. Az összeg ugyan csekély, de a nagy társadalomnak elismerése nyilatkozik meg benne, egyben mutatja, hogy a kitüntetett munkások érzik és teljesitik kötelességeiket. Nem az öldöklő fegyverek, hanem a munkás szerszámok képviselik a haladást, képezik a kulturalis fejlődés szimbolumait. Csak igazi hüsséggel a munka iránt, lehet teljesiteni a kötelességet. Ezek az elismerő diszoklevelek legyenek a kitüntetett munkások igazi nemes levelei, amelyek nem örökölhetők, de ezeknél értékesebbek.

Ezután egyenkint kiosztotta a pénzjutalmakat és az elismerő okleveleket.

A munkások nevében *Haláti* István mondott köszönetet a miniszternek és a kamara elnökségének.

Dr *Moskovits* József elnök ezután pár szóval a diszgyülést berekesztette.

Zajos gyülés az „Uj Világ“ parlamentben.

Elnököt választott a „Piaci Árusuk Ipartársulata“.

Csak a heti- és nagyvásárokon szerez tudomást sok ember arról, hogy piaci árusok is vannak. Ilyen alkalommal hangosan kiabálják a vásárlók fülébe, hogy »hét, hét, hét az ára«, meg hogy »krajcár a lárilitti-lottó«.

Ezelőtt négy évvel egyesületet alakitottak abból a célból, hogy a piacokon (nagy- és kispiacokon) tekintélyt szerezzenek gyönyörü rekedtségüknek. Rögtön elnököt is választottak *Ungerleider* Salamon személyében. Salamon azonban nem bánt elég tapintattal az egyesületi tagokkal, ugy hogy azok zugolódtak, amire Ungerleider Salamon lemondott az elnöki tisztségről.

Elnök nélkül még a »Piaci Árusok Ipartársulata« sem müködhetik, különösen akkor, ha Gottfried Ignác szeretne elnök lenni. Összehivták a rendkivüli közgyülést az »Uj Világ« különtermébe«.

Tegnap délután zajlott le a rendkivüli közgyülés. A különtermet ugy kell érteni, hogy a nevezett kávéház legkisebb szobácskáját választották ki, ott, ahol máskor nyolc egész kiskereskedő (magyarul handlé) szokott dominózni. Tegnap azonban befurta magát oda 45 ember.

A lemondott elnök helyett *Weisz* Mór diszelnök nyitotta meg a gyülést a következő szavakkal:

— Uraim! Tekintettel a gyülés komolyságára, felszólitom Önöket, hogy ***vegyék le a kalapjukat.***

Ekkor már lehetett hallani az elégedetlenség zugó moraját. Kinosan bár, de azért lelkerültek az összes fejekről a kalapok.

Következő kérdés:

— Kik a jelöltek?

Mindenki felugrik és kiáltja:

— Gaál Antal! Gottfried Ignác!! Ön!!

Elnök csendet szeretne, ezért 10 perc szünetet rendel. Tiz perc után ugyanolyan lármába full a következő kérdés:

— Egyhangulag, vagy titkos szavazással óhajtanak választani?

Orditás:

— Igen!! Nem!! Titkos!!

Tehát titkos. Lárma miatt ujabb tiz perc szünet.

A szavazásnál a diszelnök óriási körültekintéssel müködik. Nem is szavaz le háromszor, csak öt Gottfried-párti. Az összeolvasásnál kitünik, hogy a piaci polgárok tizennyolc szótöbbséggel Gottfried Ignácot választották meg.

A diszelnök a szavazólapok lepecsételését javasolja és szerénykedve elvonul.

Az uj elnök bizalmat megköszönő beszéde után mindenki siet kezelni. Gottfried külön is köszöni a bizalmat.

— Köszönöm Deutsch ur, Fein ur, Rosinger

ORVOSILAG TÖBB SZÁZ ESETBEN AJÁNLVA.
TELEFON 10-39. ○ TELEFON 10-39.
KEPES ELEK
ORVOSI KÖTSZERÉSZ ÜZLETE
NAGY-VARAD „SAS-PASSAGE“
ÁTJÁRÓ. Ajánlja saját készitményü
sérvkötőit, szuzpenzoriumok, fecskendők és betegápolási czikkeit, u. m. egyenestartók, hasköték, ágytálak, bidég,
anatómiai sérvkötők, amelyek a sérvet állandóan visszatartják, mülábak és müvégtagok, gummi czikkek, harisnyák stb és a még fel nem sorolható cikkek.
Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és Iparosoknak árengedmén.

ur, Grünspein ur, Schlesinger ur, Jakabovits Jakab ur, Rosenblath ur, Tischler ur, Krausz és még harminc hasonló nevü ur köszönöm, köszönöm . . .

A Gaál pártiak dühösek. A választmányi tagok le akarnak mondani, aki nem akar lemondani, azt erőszakkal akarják lemondatni. Dühöng a »titkos« választási kedv. Gondolják, hogy most egyszer istenigazában *kiválasztják* magukat.

Mindenki ordit. Lefkovits József elmondja hirtelenében, hogy ő is mondjon valamit:

— Mit szól a tisztelt közgyülés, hogy tegnap egy libám tréfli lett? Nü?

Rázug a tömeg:

— Megválasztjuk ellenőrnek!

Kérdi:

— Jár avval valami fizetés?

A lárma nő.

Gottfried elnök összecsapja a kezét és a tömeg közé énekli:

— Csendet! Cseendeeet!

Tiz percig kéri igy a csendet, de hiába, mert a tagok minden áron választani akarnak. A véletlen aztán utjukba sodorta Dajka Istvánt, akit boldog kacagással megválasztottak pénztárnoknak.

Az uj elnök már félig ájultan kapaszkodik a lópokrócba. Most már ismét nagy a lárma, mert éltetik a szegény áldozatot Dajka István uj pénztárnokot.

Miután pedig kitombolta, illetőleg *kiválasztotta* magát mindenki, távozni készültek a honfiak

Gottfried elnök elernyedve, fennakadó szemekkel rebegi utánuk:

— A gyülést *berekedtem*.

HUMOR.

*

KÖLCSÖNÖS KARÁCSONYI MEGLEPETÉS.

A feleség ajándékot vásárol karácsonyra a férjének, de nem tudta bevárni a karácsonyt s már jó előre megmondja az urának hogy mivel lepi őt meg karácsonyra:

— Tudod fiacskám, hogy karácsonyra meglepetést tartogatok számodra.

— Na? Micsodát?

— Egy teljes konyhafelszerelést kapsz tőlem, azonkivül uj csipkézetet kapsz az én ágyam fölé.

No és te mit veszel nekem.

— Én majd egy borotva felszerelést vásárolok neked.

*

UJÉV A SZ..BÓNÁL.

— Eljöttem, hogy átadjak önnek száz és száz . . .

— No végre! éppen kétszáz koronával tartozik uraságod!

— . . . jó kivánatot.

*

MAGYARÁZAT.

— En jó asszony vagyok, kedves uracskám, de azért magam is ugy veszem észre, hogy nem lehet bennem teljesen bizni. Mintha két asszony laknék bennem . .

— Ahán! Azért kell hát neked annyi kalap!

Szerelmi kaland a Feketekörözsben.

Izgalmas hajsza az uszó Don Juan után.

Egy póruljárt Don Juan esetén mulat most az egész belényesi járás közönsége. Egyedül az illető gavallér találja tragikusnak a helyzetet, mert alighanem hónapokig fogja nyomni a kórház ágyát egy röpke fél óra miatt.

Az eset ugy kezdődik, mint valami régi francia bohózat. Egy belényesi nőtlen ur, kinek nevét hadd fedje az a kórházi paplan, mely lázas testét is boritja most, udvarolgatott egy belényesujlaki csinos asszonykának. Eddig azonban a sors mindig ugy hozta összse őket, hogy a férj is jelen volt. Epekedve várta tehát azt a pillanatot, mikor a férj valami ügyben elutazik hazulról. Közeledvén a karácsony, a férj kedveskedni akart a menyecskének, befogatott ós bement Belényesbe vásárolni. A férj elutazásáról tudomást szerzett a fiatal elegáns ur is, aki tehát, rumot, finom cukorkákat, pezsgőt pakoltatott össze és kirándult az imádott nőhöz Ujlakra.

Az óra este 10-et mutatott, mikor a pezsgős üveg alja is kezdett mutatkozni. Jó meleg szobában pezsgő és szép asszony mellett hamar telt az idő. A férjnek csak másnap délben kellett volna megérkeznie. Talán épen az ő egészségére üritették a poharat, mikor kopogtak az ajtón.

A menyecske hirtelen az ajtóhoz ugrott és még egyszer ráforditotta a kulcsot. E közben a fiatal ur az ablakot nyitotta fel.

A kopogó vendég nem volt más mint a férj, aki a kedves fogadtatástól annyira haragra lobbant, hogy a folyosón lévő baltát felkapva, hatalmas csapást mért az ajtóra, mely abban a pillanatban nyilt fel, mikor a fiatal ur az ablakon testének utolsó részleteit emelte ki. A férj haragja nem a feleség ellen irányult, hanem a fiatal ur ellen. Nyomban utána is vetette magát. Kitünő futónak bizonyoltak mindketten és ép ezen mult, hogy a fiatal urat nem tudta utolérni.

A fiatal ur pedig nem válogatván a menekülés utjaiban, egyenesen a Fekete Körözsnek futott. Ott minden gondolkodás nélkül belevetette magát a jeges vizbe és szerencsésen átuszott a tulsó partra. A férj hamar fel találta magát. Szerencséjére a közelben egy vizi malom volt.

A molnár ugyan már az igazak álmát aludta, mikor az ideges dörömbölésre valósággal megrémült.

— Tolvaj! Segitség!

— Nem tolvaj. Én vagyok . . . Jöjj azonnal és vigy keresztül a Körözsön a csónakkal.

— Nem megyek én domnu, ugy fázom, meg a viz is jeges!

— Kapsz öt pengőt, de jöjj azonnal.

Erre már a molnár is kibujt az ágyából és csakhamar átszállitotta az éjszakai vendéget a folyón. Ez alatt a fiatal ur jeges, vizes ruhában nem volt képes tovább futni. Dermedt tagokkal állt és a hidon keresztül visszaakart térni a faluba, hogy valami ruhát keritsen magának.

A férj a molnárral egyetemben utól érte és ott a tett helyen, ugy megmasszirozták a fiatal urat, hogy talán évekig fogja tapogatni a helyét.

Az esetnek szomoru folytatása a napokban következik, ezt azonban már az orvosok fogják irányitani. A fiatal urat ugyanis a kiállott izgalmak, stbik annyira beteggé tették, hogy kórházi kezelésre van szüksége.

SZINHÁZI ÉLET.

— Karácsonyi körintervju. —

*

(A karácsonyi körintervjuk irása már annyira elfajult az utóbbi időkben, hogy kiváló szinészeink nem ismertek rá saját gondolataikra a megjelent intervjukban. *Saját gondolat*: — ez ugyan a legnagyobb ritkaság, de ők kitartással keresik.

Körintervjut nem közöltem Karácsonykor, mert a papir drága, a szedés még drágább, ami pedig nagyon drága, azt nem szabad pocsékolni. De hogy ne érhessen az a vád, mintha én is elsikkasztanám a saját gondolatokat, ime: közlök egy beszélgetést.

Nagyon élethü. Oly annyira hü, hogy nem is azt irom meg benne, amit akartam, hanem azt, amit el akartam hallgatni; és elhallgatom azt, amit meg akartam irni.

Szinhely: a művésznő szalonja (?), a szinpad, az utca, a Föld, a Hold vagy a szinházi szolga dohányzó szobája.)

Művésznő: — Ó, de kedves! Foglaljon helyet. Parancsol egy dimitrinót? Nem dohányzik! . . . Ó de kedves! Hogy mondjak valamit karácsonyra? Ó de kedves! Én igazán nem tudok semmit. Mit is tudjon egy ilyen egyszerü szinésznő . . . Hogy nagy primadonna vagyok? mondja Ön? Igazán nagyon kedves. Látja, ezt még nem tudják elegen, ezt többször kellene Önnek kedves Szerkesztő ur hangsulyozni a lapjában, hisz maga mindig olyan kedves, előzékeny, figyelmes, nem is tudom hirtelenében, hogy mivel háláljam majd meg magának azt a szép cikket, amit rólam fog irni a karácsonyi számban, mert igazán mondom Önnek kedves, hogy egyedül maguk szereznek nekünk némi örömet ezen a sivár pályán, ahol örökös az intrika, kitépik az ember veséjét, leráncigálják a toalettejeit, irigykednek ránk, marják, csipik, ütik az embert, mint egy kutyát, nem becsülik az ember ambicióját, hallott ilyet: nekem adni azt a rongy szerepet, amit a harmadprimadonna (?) már lejátszott, nekem: aki tizennyolc emelet magasban állok az egész társulat fölött, ezek a ripacsok mernek dirigálni, hiszen tudja, hogy ugyis elmegyek már, hát nekem hekuba az egész trup, csak magukat sajnálom, akik mindig olyan kedvesek voltak hozzám, de legjobban szeretnék a Körözsnek menni, hiszen olyan nyomorult viszonyok közt élek, nézze ma estére ott sütöm a krumplit vacsorára, ötért szalonnát veszek, ha besötétedik, mert előbb szégyellek a hentesboltba bemenni, olyan halom kifizetetlen ruhaszámlám van, hogy meglehetett volna rajta égetni egy középkori boszorkányt, de hogy ne térjek el a tárgytól, kijelentem, hogy nagyon szivesen állok ren-

TELEFON 10-70. LIFT. TELEFON 10-70.
MODERN FOTOGRAPHIA DAJKOVITS
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

delkezésére s még csak arra kérem, hogy mindebből egy szót se irjon meg, mert kikaparják a szemem.

Parancsol még valamit?

(Mivel én vagyok az a kedves előzékeny figyelmes ujságiró, hát Karácsonykor nem irtam egy betüt sem. De most ezek után képzeljék el, hogy mekkorát és minő szemenszedett hazugságokat kellett volna önöknek elmondanom, ha szépen kidolgozott karácsonyi viziteket, beszélgetéseket, kivánságokat irok meg.

Nem vitt rá a lelkem. Igy fest egy karácsonyi intervju és a szent ünnepen nem mertem megmásitani.

Satyr.

A cipődivat ujdonságai ARANYI cipőáruházába megérkeztek.

Telefon 512. sz Telefon 512. sz.

Uri fehérnemü, «FOWNES» kesztyü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár

Róth M. Utódánál.

HIREK

A Katholikus Legényegylet karácsonya.

Lélekemelő, igazi Jézusi szeretettel ülte meg a Katholikus Legényegylet szent karácsony ünnepét

Az ünnep előestéjén hatalmas, dusan megrakott karácsonyfa előtt gyülekeztek az egylet tagjai. Gálfy Sándor igazgató hatásos beszéde és a fiatalság éneklése után kezdetét vette a karácsonyfa fosztás, kedélyes hangulatban várták a harang éjféli misére hivó szavát és mint egy család tagjai együtt mentek a szent misére.

A dalárda különálló énekszámokkal emelte az isteni tisztelet fényét, ugy az éjféli, mint a karácsony első napi nagymisén.

Délután az egylet nagytermében mükedvelő előadás volt. Szinre került Erdősy Károly nagyhatásu szindarabja „*Az igazság felé.*“

A szereplők mindenike igazi érzéssel játszott, s kifogástalan alakitást nyujtott. Nem szorul dicséretre egyik sem, mert játékukkal oly alakitást nyujtottak, melyet nem dicsérni, hanem müvészi szempontból is el kell ismerni. Az elismerést különben megadta az a diszes és előkelő közönség, mely zsufolásig megtöltötte az egylet nagytermét, s egy-egy jelenetnél zajosan megtapsolta a szereplőket. A közönségnek ma már ugyszólván elmaradhatlan a Legényegylet mükedvelő előadása, s már jó előre igyekszik jegyet váltani, nehogy kimaradjon. El is kelt minden jegy.

Az előadást ujév napján megfogják ismételni, s jegyek előre válthatók az egylet gondnokánál Teleky-u. 13. sz. a.

Karácsony másodnapján zászló alatt mentek az egyleti tagok a Szt. László templomba, s szt. gyónást és sz. áldozást végeztek. 30-an vallották meg hitüket nyilvánosan. Harminc bátor levente, kik nyilvánosan megmutatták azt, hogy Krisztus katonái, s Szt. István vértanu meggyőződése bennük is él. A lelki megtisztulás után ismét zászló alatt mentek vissza az egylet helyiségébe a szeretet lakomára, melyen lelkesen ünnepelték Gálfy Sándor igazgatót, mint az egylet családfőjét, ki szeretettel fárad és dolgozik a tagokért és az egylet felvirágzásáért.

---

* **A trónörökös és a magyar katholikusok**. Az Országos Katholikus Szövetség Ferenc Ferdinánd kir. herceg születésének ötvenedik évfordulója alkalmával táviratilag fejezte ki hódoló szerencsekivánatait. Erre a következő válasz érkezett: „Ő cs. és kir. Fensége, Ferenc Ferdinánd kir. herceg ur szivélyesen köszöni a tolmácsolt szerencsekivánatokat. — Rumerskirch főudvarmester.“

* **Kulturestély Temesvárott**. A városi vigadó disztermében kulturestélyt rendezett a Temesvári Katholikus Kör az Országos Katholikus Szövetség közremüködésével. Az uj magyar irodalomról tartott szabad előadást *Kiss* Menyhért dr nagy tetszés mellett. Plumler mazurkáját, Grieg keringőjét játszotta finom megértéssel *Schneider* Sarolta zongoramüvésznő. Az egyháznak Nagy Konstantin rendeletével történt felszabadulásáról tartott nagyhatásu jubileumi beszédet *Blaskovics* Ferenc apátkanonok. Az előadáson *Glattfelder* Gyula dr csanádi püspök, a vármegye és város intelligenciája is teljes számmal megjelent.

* **Karácsonyi ünnepek Mezőbikácson**. Nagy volt az öröm a mezőbikácsi róm. kath. hivek közt a szent ünnepek alkalmával, a szt. estén ugyanis az iskolás gyermekek részére pásztorjáték volt. A „megkerült gyermek“ cimmel, utána pedig az összes iskolás gyermekek ajándékot kaptak u. m. könyveket, szt. képeket s édességeket, ugy szinte a falu szegényei is részesültek kalács és pénzbeli adományban s többen ruhafélékben is. Az ünnepi szt. beszédeket pedig ugy Karácsony első, mint második napján *Szilágyi* Dózsa premontrei kanonok, főgimnáziumi tanár tartotta, aki az ünnepeket Mezőbikácson töltötte szülői és testvérei körében.

* **Ismét baleset a debrecen—nagyváradi vonaton**. Megemlékeztünk arról a vasuti karambolról, mely pár nappal ezelőtt történt a debrecen—nagyváradi vasuton. Most ismét baleset történt ezen a vasuton, amelynél azonban szerencsére senki sem sérült meg. A konyári állomásnál a Nagyváradról elindult vonat kisiklott. Debrecenben, mikor tegnap déli fél 12 órakor elindították a vonatot Nagyvárad felé, nem tudtak semmit, hogy a vonalon kisiklás történt. Midőn már közel járt a vonat Konyárhoz, a vonatvezető ijedten látta, hogy alig 50 lépésnyire tőlük egy vonat kisiklott mozdonya fekszik, belevágódva a pályatestbe. Azonnal fékezett és pedig oly szerencsésen, hogy a vonat alig pár lépésnyire a kisiklott mozdonytól megállott. A Debrecenből jövő utasokat visszaszállitották Debrecenbe. Váradról segélyvonat ment ki a baleset szinhelyére Derzsi Gyula vezetésével. A pályatest helyreállitásához nagy erővel fogtak hozzá.

* **Géher Hubert temetése**. Nagy részvét mellett ment végbe csütörtök délután *Géher* Hubert temetése a vasuti pályaudvarról. A temetésen a város előkelőségei nagy számmal jelentek meg; a vasuti tisztikar, a tövisi és kolozsvári máv. küldöttségei, továbbá a helybeli máv. fütőházi személyzet teljes számmal. A temetést *Imrik* S. Zoltán esperes-plébános végezte segédlettel, a mely után a koszoruk és szallagokkal boritott érekoporsót feltették a 4-es fogatu diszkocsira és elől a koszorukkal boritott diszes virágkocsival megindult az impozáns gyászmenet az olaszi temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. Diszes koszorukat helyeztek a koporsóra: a gyászoló család, a Koch és Soós család, a nagyváradi mozdonyvezetők, tisztviselő társai, a fiók mühelyi lakatosok, a tövisi mozdonyvezetők, a küköllőszögi mozdonyvezetők, a Demus család, a tövisi mozdonyfütők, a kolozsvári üzletvezetőség tisztikara, a kolozsvári máv. mozdonyvezetői kara. A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte.

* **Megfelebbezett fegyelmi itélet**. Nagyvárad város fegyelmi választmánya a Réz—Becsey-ügyből kifolyólag, a hivatalos titok megsértése miatt *Bartha* Béla rendőralkapitányt tudvalevőleg 200 korona pénzbüntetésre itélte. *Gerő* Ármin rendőrfőkapitány ezen itéletet enyhének találta s felebbezést adott be ellene.

* **Eljegyzések**. Özv. *Antonescu* Lászlóné máv. tisztviselőnő kedves leányát *Irénkét* eljegyezte *Sima* György Vámfaluról. — *Völgyi* István vaskereskedelmi tisztviselő Karácsony első napján eljegyezte özv. *Juhász* Györgyné leányát Mariskát. — Ifj. *Fekete* Géza máv. raktárnok eljegyezte *Kasza* Juliskát.

* **Uj postahivatalok.** A nagyváradi postaigazgatóság az Értarcsa községben müködő távbeszélővel egyesitett, valamint Vértes községben müködő postai ügynökségeket 1914. évi január hó 1-én posta és távbeszélő hivatalokká alakitja át.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készit: egyszerü és mű-butorokat, teljes lakásberendezés, valamint mindennemü asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi tzáraz anyagokból. Telefon 99. sz.

* **A difteritisz Debrecenben**. A szomszédos Vámospércsen járványszerüen lépett föl a difteritisz a gyermekek között. A betegség olyan arányokat öltött az utóbbi napokban, hogy Losonczi Álmos dr, tiszteletbeli főorvos kénytelen volt járványbizottságot alakitani. A hatóságok megtették a legmeszszebbmenő óvóintézkedéseket, de a betegség olyan arányokban terjedt el, hogy a beteg gyermekek mintegy hetven százaléka meghalt. Az orvosok szérummal akarták beoltani a beteg gyermekeket, de a szülők sajnálják a hat koronát, amelyet a gyógyszerért adni kell s igy történt meg, hogy a legtöbb gyermek a szülők fukarsága miatt pusztult el. A vármegyei tisztifőorvos, nehogy a falu gyermekei mind kihaljanak, utasitotta az orvosokat, hogy a szérumot az országos betegápolási alap terhére szerezzék be s azzal kezeljék a gyermekeket. — Minthogy pedig a nép a betegségeket eltagadja, a község négy ellenőrt alkalmazott, akik házról-házra járva, kutatják ki a betegeket s jelentik be a községházán. A betegek lakása előtt csendőrök cirkálnak, nehogy a látogatók a betegség csiráit még jobban széjjelhurcolják.

* **Megégett gyermekek**. Margitai tudósitónk jelenti, hogy a járás területén tegnap két gyermek pusztult el tüzhalállal. Az egyik leánykát *Fejes* Erzsébetnek hivták. Tegnap délben édes anyja mellett tartózkodott a konyhában, ahol állandóan zaklatta az anyját az ebédért. Egy percre magára hagyta Fejesné a kis leányt, aki magára rántotta a forró levessel telt fazekat. A forró leves ugy összeégette a szerencsétlen gyermeket, hogy sérülésébe estére meghalt. A másik gyermekhalál Ujbártfalván történt, ahol Ternván Flóra nevü kis leány egy forró vizzel telt üstbe bukott s ugy összeégett, hogy pár órai szenvedés után meghalt.

* **Sétahangverseny a Kereskedelmi Csarnokban**. Vasárnap délután 5 órakor a honvédzenekar *Fryesaj* Richárd karmester vezetésével nagy sétahangversenyt tart változatos és értékes programmal a Csarnok nagytermében. Belépti jegy 1 korona.

* **Elmaradt vitaestély**. Az ipartestületi asztaltársaság ez uton értesiti tagjait, hogy tekintettel az asztaltársaság Szilveszter-esti mulatságára, a munkásbiztositás reformja tárgyában a f. évi december hó 30-ra kitüzött vitaestély január 6-ra halasztatik. December hó 30-án a szokásos összejövetel is elmarad.

* **Silbersteinék muzsikálni akarnak**. Tegnap reggel terjedelmes instanciát hozott a posta Csarnóházáról az alispánnak. A kérvényben Silberstein Mihály és Silberstein Bernát első sorban panaszt tesznek az élesdi járás főszolgabirája ellen, a miatt, hogy az ő korcsmájukban nem engedi meg a muzsikálást. A főszolgabiró már az ősszel betiltotta a muzsikálást, de eddig nem emeltek ellene kifogást. Silbersteinék most siralmas hangon panaszolják, hogy a muzsikaszó miatt a csarnóházai emberek elmennek Körözslóróra, ahol szabad a muzsikaszó és ott mulatnak. Ők ezt tovább nem birják ki. Kérik az alispánt, hogy vasár és ünnepnap a csarnóházai korcsmákban is szólhasson a zene.

* **Szomoru karácsonyeste**. *Szabó* Ilona margitai járásbirósági gépirónő karácsony előestéjén édesatyját várta haza vacsorára. Hét órakor az éléskamarába ment, hogy onnan kenyeret készitsen be. Nem vette észre, hogy a pince ajtaja nyitva van s igy belezuhant a mély pincébe. A szerencsétlen leány segélykiáltásaira előfutottak a szomszédok, akik kimentették. Sérülése sulyos, de nem életveszélyes.

* **Biharból visznek a fővárosba főkapitányt**. Igen érdekes eset hire pattant ki most. Arról van szó, hogy a fővárosi rendőrkapitányi állás, melyet jelenleg *Boda* Dezső tölt be, rövidesen megürül. A diszes pozicióért óriási küzdelem indult meg, ugy hogy mire megürül a hely, meg lesz az utód is. Minket biharmegyeiket azért érdekel főként ez a dolog, mert a főkapitányi állást egy kiváló biharmegyei tisztviselővel töltik be. Tisza Istvánnak már meg is van erre a választottja, hogy azonban ki az illető, azt egyelőre titokban tartják. Eddig annyit sikerült megtudnunk, hogy az illető választott egyén az egyik biharmegyei magyar járás jeles főszolgabirája, aki hajlandó is azt elfogadni.

* **Az iparos Szilveszter-estély**. Megemlékeztünk arról, hogy az Ipartestületi Asztaltársaság nyomorgó aggiparosok segélyezése céljából cabaré előadással és tombolával egybekötött Szilveszter-esrélyt rendez. Az estély az ipartestületi székház vendéglőjének nagytermében lesz megtartva. Hogy az estély a mai szomoru gazdasági viszonyok között az iparosságra nézve anyagi megterheléssel ne járjon, toljesen családias jellegünek van tervezve. Az ügyesen összeállitott kabarészámok mellett különösen a tombola fogja az est hangulatát emelni, amelyre már is értékes tárgyakat ajánlottak fel dr Moskovits József, Sinka László, Goldberger Lajos, Steiner Viktor, Schön Lipót, a Mentor cimfestő-tágsaság tagjai, Fehér Imre és Benrád Albert asztaltársasági tagok. Érdekes megemliteni, hogy az estély összes szereplői, ideértve a zenészeket is, az asztaltársaság jórészt iparos tagjai közül fognak kikerülni.

* **Matiné a tárlaton**. Ma délelőtt fél 12 órakor matiné lesz a megyeháza disztermében. A matinén Kozáry Gyula esztétikai értekezletet fog tartani, Tabéry Géza egyik jól sikerült novelláját Sarkady Klárika olvassa fel, majd Ligeti verseiből ad elő néhányat Étsy Emilia. Végül Horkay Elemér tart szabad előadást.

* **A piaristák kormányzója meghalt.** *Vámos* Károly dr kegyesrendi kormányzósegéd, a kegyestanitórend somogy- és zalamegyei birtokainak kormányzója tegnap éjjel meghalt Kaposvárott hatvan éves korában.

* **Ingyen kenyér, ingyen szarvas.** Tekintve az általános nyomort 500 drb szarvas kerül ingyenes szétosztásra az Ujvárosi drogeria vevőközönsége között. Az elosztás mai naptól január 15-ig tart.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

* **Kedves megbizóimnak és ismerőseimnek** ez uton kivánok kellemes karácsonyi ünnepeket, egyben értesitem Önöket, hogy az ünnepek előtt **a Wolframm égők árát ujra leszállitottam,** csillárokat és billenő lámpákat nagyon olcsón árusitok ugy hogy ajándéknak a legcélszerübb meglepetés. **Most érkezett** igen sok **villamos főző** és **vasaló,** amelyeket szintén nagyon olcsón árusitok. Kérem szives pártolásukat, tisztelettel Stern Bémer-tér 3. Telefon 556.

* **A nép a népkönyvtárak ellen.** (Levél a szerkesztőhöz.) Egy plebános irja nekünk: Mint ismeretes, néhány év óta az országos közművelődési tanács kezdeményezésére és támogatásával népkönyvtárakat állitanak fel a falvakban, amiknek legnagyobb részét azonban azokból a mezőgazdasági szakkönyvekből ajándékozzák a községeknek, amiket a földmivelésügyi miniszter ad ki a rét, a szőlő stb. termelésről. Szó sincs róla, igen hasznos könyvek ezek, csakhogy az a baj, hogy a nép nem kér belőlük, mert ezeket a dolgokat ő legnagyobb részt gyakorlatból ismeri. Nem is látogatják ezeket a vasárnapi könyvtárakat hónapszámra s igy hiábavalónak tünik fel az a sok szép remény: amit a népkönyvtárak tervéhez füztek. Megpróbáltam segiteni a bajon, buzditgattam az olvasásra magyarjaimat, de mit tagadjam: kudarcot vallottam.

— Megkövetem a nagytisztelendő urat — mondta egyik értelmes hivem — nem kérünk mi azokból az unalmas, tudálékos könyvekből.

— Unalmas? Hát csak nem tesszük a könyvtárba Rózsa Sándor életét, vagy a befa azott boszorkányról szóló históriát! — feleltem méltatlankodva.

— Nem is mondom: — válaszolt az én emberem — hogy ilyen könyveket vegyünk, hanem itt van a Tolnai Világlexikona, szerezze be a könyvtárnak ezt a nagytiszteletü ur, majd meglátja, hogy mennyien járunk majd el nemcsak vasárnap, de hétköznap is. Mert én tudom, hogy a Tolnai Világlexikonából az ember mindent megtud, aminek a közönséges életben hasznát látja.

Beláttam, hogy emberemnek igaza van, megrendeltem Tolnai Világlexikonát és azt hiszem, hogy minden községben ily módon lehetne megszerettetni a könyveket és könyvtárakat.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

Karácsonyi olcsó vásárra kirakatom megtekintését kérem.
Legkedvezőbb alkalom utólérhetetlenül olcsón vásárolni
arany, ékszert és
mindenféle órát
Szilággyi Géza és Társánál
Rákóczi-ut 4. Telefon 630.
Vidékre választékot küldök.

Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság
Nagyvárad, Ossi-tér. Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda. **Telefon 340. sz.**

* **A szegény gyermekeknek.** A A várad-velencei r. kath. fiu- és leányiskola szegény növendékeinek is meghozta a szent Karácsony ünnepe az örömet. Karácsony estéjén szép ünnepség között ruhákat osztottak ki. A fiuiskolában szétosztottak 35 pár cipőt, 41 öltöny ruhát, 470 korona értékben; a leányiskolában 60 darab ruhát, 30 pár cipőt 400 korona értékben. Az adományok beszerzéséhez hozzájárultak: Gróf Széchényi Miklós, v. b. t. t., a szegény gyermekek téli élelmezésére 700 koronával, s ezenkivül még 60 koronával; Jézuska nevében 80 koronával; Fetser Antal, dr Lányi József, Grócz Béla, Bundala Mihály, Spett Gyula, Gabriely Lajos, dr Belopotoczky Kálmán nagyprépost, dr Vucskics Gyula, Kollányi Ferenc, dr Karácsonyi János 20—20 korona, Heilinger József, Kny Antal 5—5 korona, Premontrei rendház 4 korona, Gyepes Imre 3 korona, dr Pataki Arnold, Peszeki Ferenc, dr Némethy Gyula, Fetzer József, Knecht János, Hegedüs Rezső, Mellau István 2—2 koronával.

* **Éjjel a Kommendánsréten.** Tegnap éjjel izgalmas kalandja volt egy leánynak a Kommendánsréten. Elindult sétálni egy mesterlegénynyel. A réten át akartak vágni s egyszerre körülfogta őket 6 marcona alak. Letépték a leányról vadonatuj kendőjét, sálját, bluzát s a leány sikongva menekült a világos utca felé, ahol a rendőrposzt vette pártfogása alá. A vakmerő támadók katonák voltak, akiket most erélyesen keres a hatóság.

x **Vilmos német császárház** udvari cukorka szállitója Berlinből «Hildebrand», ujévi beköszöntő cukorkának kizárólagos eladási jogát Nagyváradon az ismert szakembernek Aszódy Mihálynak adta meg, melyre a nagyváradi és vidéki előkelő cukorka szakértő közönség szives figyelmét felhivom. Valamint nagy küldemény érkezett a világhirü Kugler Gerbaud cukorka és csokoládé bonbonjaiból. Óriási raktár japán dobozokból. Fő-üzlet: Kossuth-utca, Sas palota. Fiók-üzlet: Rákóczi-ut. Vigyázat: nem Bémer-tér.

x **ZOMBOR SÁNDOR sebész-orvosi müszer-kötszer és testegyenesit gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.**

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasitott 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállitásra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakaritani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb keresse fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegitők, szövetek, kesztyük, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállitott árban beszerezhetők.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Meghóditotta a hölgyeket** MLLE JULIETTE elsőrendü mellfüző különlegességeivel Szinház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett) Telefon szám 827.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyujt bővebb felvilágositásokat. Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban Hungária cipőgyár r.t.

x **Csodaszép** mézédes *csemegeszőlő!* Legoemesebb hazai és tiroli *fajalmák!* Óriási tiroli *maróni.* Valódi debreczeni *páros-kolbász.* Kitünő fehér és piros *hegyi-borok!* *MERTZ NÁNDOR* csemege-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Nagy játék vásár!** Értesitjük a t. közönséget, hogy elköltözés miatt óriási játék raktáromat, u. m. francia babák, hintalovak, babakocsik, önmüködő vasutak, gőzgépek, kinematograf, társasjátékok, Frőbel-féle kézimunkák, puskák, kardok, disztárgyak és plüsch árukban stb, az előirt árakból 20 százalék engedménnyel árusitjuk. Miért is mindenkinek érdeke bevásárlásait karácsonyi ajándékokban nálunk eszközölni. Tisztelettel Klein Vilmos és Társa, Rákóczi-ut 18. — 1914. február 1-től Szent László-tér, Sas-épület (volt Radó áruház helyiségébe).

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden szinben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, fehérnemüek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkivánatra *Matyok* Péter (Paganini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal müködik közre. A gazdagon összeállitott müsorból kiemelendő a közkedvelt *Gyöngyi* duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos müsor. Kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives pártfogást kér Matyok Péter karmester.

x **KARÁCSONYRA ÉS UJÉVRE** a legszebb maradandó emlékül ajánlom

nemes harzi kanári madaraimat.

Tisztán kezelt darált mák. Szagmentes, tiszta, jó főző lencse, borsó, babok, köleskása, mák, dió, burgonya, fajokat. **Dell'Orto Károly Szt. László-tér.**

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhivjuk, Hamza Jenő primás ujonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállitott nagy szinházi vacsora K 1·20, kicsi 80 fillér.

x **Két jogász sétál a városban,** szembe találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagé-kapu mellett

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Ingyen javitjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyákig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefonszám 1359.**

x Rimanóczy utca szenzációját képezik **Ujhelyi Rózához** érkezett eredeti párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusittatnak el Ujhelyi Rózánál, Rimanóczy utca 2 sz. Royal kávéházzal szemben.

x **Ezerféle játék** fiuknak, leányoknak gyönyörü szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicürök és fésü készletek nagy választékban kaphatók a *Párizsi Bazárban* Sas alatt

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyszintén az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“ „Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t

a

Hegedüs Hirlapirodában

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Legszebb karácsonyi ajándek orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készitl

Diósy Mihály

Telefon 839. Telefon 839.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a szinházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömése-ket készit
Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.
N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

A legszebb
Karácsonyi kézimunkák
Tátray cégnél
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosewelt Schoe"
amerikai cipők
12·50 és 16·50 kizárólag
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók.

Valódi PERZSA szőnyegek
és, legfinomabb kivitelü **CSILLÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkből megérkeztek. Meglepő OLCSÓ ÁRAK mig a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül
vétel **STERNBERG** és eladás
régiség, ékszer és műkereskedés
Szt. László-tér, Kishidfő.

EGYESÜLETEK

Önkéntes tüzoltók elméleti oktatása. Az önkéntes tüzoltókat és zenekari tagokat felhivom, hogy december 28-án vasárnap délután 3 órakor a tüzoltó őrtanyán tartandó elméleti oktatáson polgári ruhában jelenjenek meg. *Lukács* Ödön, parancsnok.

SZINHÁZ

Heti müsor.

Vasárnap d. u. Cigányprimás. Este: Mozikirály.
Hétfő: Mozikirály.
Kedd: Mozikirály.
Szerda esti 7 órai kezdettel: Tündérlak Magyarhonban.
Csütörtökön délután: Ripp wan Winkle. Este: E. Kovács Mariska felléptével: Karenin Anna.
Péntek: Mozikirály.
Szombat: Mozikirály.
Vasárnap délután: Hónapos szoba. Este: Cigányszerelem.

A mozikirály.

Hát az már igazán borzasztó, hogy micsoda silány darabokat vagyunk kénytelenek elszenvedni ebben a szerencsétlen 1913-as évben. A kamatláb mikor felemelkedett, a szindarabok nivója leszállt. Most már leszállt a kamatláb, de a darabok még mélyebbre sülyedtek. A mozikirály tartja a rikordot. Ez már nem is szindarab.

Egy csomó ócska trükk, rossz viccek összefüggéstelen kabarészámok, semmi cselekvény, hálátlan szerepek és hozzá sok, részben lopott, részben átvett, nagyrészben szintelen és unalmas, csak elvétve csinos zene. Ami játszani való van a darabban, azt Tompa és Kállai Jolán jól megjátszszák, azonfelül a nagy zürzavarból csak Szalmáné, Medgyaszainé és Gróf László táncai tünnek ki, amelyek nagyon ügyesek ugyan, de a háromórai unalomért alig kárpótolnak.

Szivből kivánunk a szinházlátogató közönségnek boldogabb ujévet!

A szinházi hét. Mint az a méltán megérdemelt siker után előrelátható volt, a jövő hét müsorát, a legutóbbi szenzációs sláger: a Mozikirály uralja, amely a jövő hét folyamán öt estén lesz müsoron még pedig vasárnap, hétfőn, kedden, pénteken és szombaton este. Ma, vasárnap délután a Cigányprimás vonz közönséget a szinházba. Szerdán, Szilveszter napján, este hét órai kezdettel a Tündérlak Magyarhonban lesz müsoron. Ujév napján (csütörtök) délutánján a Ripp wan Winkle cimü bájos operette kerül szinre, este pedig valóban ünnepi előadás lesz a szinházban. Ez estén lép fel hosszu idő után először E. Kovács Mariska, a közönség egyik valóban dédelgetett kedvenc müvésznője, aki ez estén Karenin Anna, a jeles orosz dráma cimszerepében lép fel. A jövő vasárnap délután egy igen kedves bohózat lesz müsoron, a Hónapos szoba, este pedig a Cigányszerelem teljesen uj betanulással, amelynek során Ilona grófnőt, egyik legjobb szerepét Kállay Jolán játsza.

IRODALOM

Az Élet c. szépirodalmi hetilap december 28-iki számában Török Gyula befejezi A zöldköves gyürü c. regényét, elbeszéléseket találunk Oláh Gábortól és Somlay Károlytól, verseket Lampérth Gézától és Szalay Mátyástól. Ezenkivül Pethő Sándor portrét irt Samassa érsekről, Diwald Kornél érdekes mütörténeti visszaemlékezéseket közöl a sárospataki várról, Halasi Andor beszámol a szinházak ujdonságairól. Ezenkivül a rendes eleven kritikai és aktuális rovatok, valamint a bő illusztrációk egészitik ki az Élet uj számát. Szerkeszti Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetési ár félévre 10 korona, a Tiszántul előfizetői részére 8 korona.

Ujszövetségi szentirás. Nagyon életrevaló gondolat volt és égető szükséget pótolt P. Soós István karmelita atya vállalkozása, midőn a mai nyelv és idő viszonyoknak megfelelőbb szentirás fordität, népies, könnyen kezelhető füzetekben nyujt a katholikus olvasó közönségnek. A régi nagy alaku szentirás már tetemes ára miatt sem terjedhetett a nép között, a Szent-István-Társulat ujabban csak az evangéliumokat adta ki kisebb alakban, mig P. Soós az egész Ujszövetségi Szentirást adja jó magyar nyelven, rövid, de megfelelő magyarázatokkal — és ami fő: olcsó áron. Az egyes evangeliumok, az Apostolok cselekedetei, egy-egy füzetben, Szent Pál levelei két és a többi apostolok levelei egy, összesen 8 füzetben jelentek meg. Egy füzet ára 30 fillér, tehát az egész Ujszövetség 2 korona 40 fillérért kapható, Vászonba egybekötve 3 korona. Megrendelhető Karmelita Rendháznál, Budapest, VI., Huba-u. 12. sz. Az Ujszövetségi Szentirás megszerzését és terjesztését melegen ajánljuk olvasóinknak.

A Katholikus Hitterjesztés Lapjai decemberi füzete a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg:

Tartalom: Aroud Cyprián kinai hithirdető levele. — Örményországból. — Egyetmást Japánról. — Szemle a hátsóindiai missiók felett. (Vége.) — Főpásztori körut Abesszíniában (Vége.) — Missiói tudósitások: Norvég missiók a Spitzbergákon. — Kina: A pekingi apostoli vikárius kitüntetése. — Kina: Egy hithirdető veszedelmes kalandja. — Afrika: A zanzibari missió fejlődése. — Kegyes adományok.

Képek: A római örményzsinaton megjelent püspökök. — Örményország: Harcrakész örmények. — Örmény menyasszonyok. — Falu Abesszíniában. — Loubet hithirdető Saigonban. — Depierre püspök, Kokinkina apostoli helnyöke. — Abesszinia: — Püspököt váró benszülöttek a falu előtt. — Abesszinia: A kereszt felállitása az uj missió telepen.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Tolvaj cigánybanda.

Berettyószéplak és *Bártfalva* környékén natalmas garázdálkodást vittek végbe a cigányok a mult hónap folyamán. Az két község majd minden kereskedését kirabolták, értékes ruhanemüeket, a vaskereskedésektől pedig nagyon sok edényt vittek el, s ahol lehetett, a kasszát is felfeszitették. A csendőrség nagy erővel inditotta meg a nyomozást és sikerült is elfogni a betörőbanda tagjainak egy részét.

Lakatos Péter, egy notórius tolvaj volt a banda feje. Csak most került ki a fegyházból, négy évi fegyházra volt elitélve lopásért. Három évi büntetés kiállása után feltételesen szabadon bocsátották, ezelőtt néhány hónappal s ezt az időt használta fel, hogy összeszedje társait és ismét betörő körutra indult

A csendőrök csak Vargha Károlyt és Vargha Jánost tudták elfogni, meg a banda fejét, Lakatos Pétert, négy társuk azonban

elmenekült. Még most is hajszolják őket az egész megyében.

A nagyváradi kir. törvényszék büntető birósága tegnap tárgyalta az ügyet *Seress* Barna kir. törvényszéki biró elnöklete alatt. A vádat *Miskovszky* kir. ügyész képviselte. A biróság Vargha Károlyt két évi és 6 havi, Vargha Jánost 3 évi, Lakatos Pétert pedig 5 évi fegyházra itélte.

—

§ **Kivándorlásra csábitott**. Genyéte községben Falk et Comp. hamburgi cégnek a szolgálatába állott *Pusztai* Demeter, aki készséggel vállalkozott rá, hogy a falubelieket kivándorlásra fogja csábitani. Minden kivándorlóért, aki a cég hajóján vállalkozott az amerikai utra, 10 koronát kapott Pusztai Demeter. Természetesen ellátta őket tanácscsal is, hogyan mehetnek könnyü szerrel, utlevél nélkül az ujvilágba. Most szeptemberben körülbelül 10 ember utnak is indult *Pusztai* Demeter rábeszélése folytán. Azonban csak Trencsénig tudtak eljutni, ott a határrendőrségi kirendeltség elfogta őket; nem volt mit tagadni, bevallották, hogy görbe uton akartak Amerika felé hajókázni. Visszatoloncolták valamennyiüket haza Genyétére, *Pusztai* Demeter ellen pedig a vallomások alapján megindult az eljárás. A nagyváradi kir. törvényszék a tegnapi tárgyaláson *Pusztait* kivándorlásra való csábitás cimén 3 havi fogházra itélte.

TÁVIRATOK

A delegáció berekesztése.

Bécs, dec. 27.

Láng Lajos elnök délután 1 órakor nyitotta meg az ülést. Az előadó bemutatja a hetes egyeztető bizottság jelentését, mely szerint a letárgyalt javaslatok mindenben megfelelnek. Ezután az elnök bejelenti, hogy a javaslatokat szentesités végett a király elé fogják terjeszteni. Láng Lajos a kijelentés után lelkes beszédet tartott, melyben éltette a királyt.

— Éljen a király! kiáltották egyetemlegesen a jelenlévők, akik felállva hallgatták az uralkodóról mondott dolgokat, Láng szavai után Berchtold kijelenti, hogy a törvény értelmében a király elé fogja terjeszteni a letárgyalt javaslatokat. Egyben Őfelsége megbizásából köszönetet mond a delegáció tagjainak, hogy a javaslatokat oly beható tárgyalás után fogadták el. Láng Lajos a király elismeréséért hódoló köszönetét nyilvánitja. — Hosszu Vazul végül a tárgyatás során közremüködött elnök jegyző és háznagynak mondott köszönetet s ezzel a delegációs ülésszakot az elnök berekesztettnek nyilvánitotta.

—

Ki akarta pusztitani a családját

Bécs, dec. 26.

(Saját tudósitónktól.) Oberstenfeld városban Himmerland József nevü munkás különválva élt feleségétől. Tegnap megjelent apósa lakásán és ott egy kalapácscsal apósát és annak egy 25 éves fiát leütötte. Ezután berontott feleségéhez és revolverrel megsebesitette. A lövés zajára előfutott szomszédok elől Hummerland sógora lakására menekült. Utközben két embert megsebesitett. Sógora lakásán sógorát és feleségét revolverrel lelőtte, majd önmagát lőtte fejbe. Levelet hagyott hátra, melyben kijelenti, hogy előre megfontolt szándékkal követte el cselekedetét.

—

Botrány a horvát országgyülésen.

Zágráb, dec. 27.

(Saját tud.) Délután 6 órakor a képviselők nagy számban jelentek meg. Az elnöki széket Mielusznics már jóelőre elfoglalta és a többség határozott kivánsága dacára sem akarta megnyitni az ülést. A többség türelmetlenül várta a következményeket. Fél 8 órakor még az elnöki székben ült Mielusznics, de az ülést nem akarta megnyitni. Nyolc órakor Salaváry dr megjelent az elnök előtt és felszólitotta, hogy távozzék az elnöki székből, mert nem teljesiti az elnöki feladatot. A felszólitás eredménytelen maradt, mire Salaváry megismételte a felszólitást. Erre Radics parasztpárti képviselő öklével hadonászva kiáltott:

— Megfojtok mindenkit, aki az elnökhöz nyul!

Végül is Tuscán az elnöki szék előtt foglalt helyet és megnyitotta az ülést. Óriási zajban elfogadták az előadói javaslatokat s több mandátum ügyet intéztek el. Tuscán végül is kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Kilenc órakor Tuscán korelnök ismét megnyitja az ülést. Mileusznics Tracsevics-párti nem mozdul az elnöki székből. Különösen a közjogi ellenzék zajong. Tuscán korelnök Popovics Dusánnak adja meg a szót, ki az ellenzék eljárását elitéli. Az ellenzék erre pokoli zajban tör ki. Többen réztányérokat vernek össze, automobil-szirénákat fujnak, mások tamburát pengetnek. Popovics Dusán a nagy zajban hasztalan kiván beszélni. Az ülés még este 11 órakor folyik. A botrány egyre tart.

Két középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
— fizetéssel — felvétetik
a Szent László-nyomdába.

NYILTTÉR

FOG-
technikai intézetemet ismételten a legkitünőbben szereltem fel. Fog- és gyökhuzást érzéktelenitéssel végzek.
özv. dr. Deákné H. Zs.
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
Fekete Sassal szemben

Donát-féle
kereskedelmi magántanfolyam.
TANIT:
Gyorsirásra, Könyvvitelre,
Gépirásra, Magyar levelezésre,
Szépirásra, Német levelezésre,
Számtanra, Német nyelvre
legpraktikusabb módon, legrövidebb idő alatt.
KÜLÖN ESTI TANFOLYAMOK!
ELÖKÉSZIT:
összevont polgári iskolai vizsgákra.
ELFOGAD:
Forditásokat! német, francia s cseh nyelvre.
Könyvreviziókat. Könyvfelfektetéseket.
Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

Karácsonyra
mindenfajta fali és zsebórákat, ékszereket, ezüst evőeszközöket
Ezüst cigaretta tárcákat
igen alkalmas ajándéktárgyak
SCHMUTZLERNÉL
nagyon olcsón szerezhetők be.
Ócska arany és ezüst beváltás!

Regényesarnok.

Modern Bar Kochba.

— *Regény.* —

Irta: *Cseres Andor.* 12.

Azután következett más beszéd, a mi mind a társadalmi tudomány keretébe tartozott és bizony nagyon nevezetes volt az, hogy a jelenlevő hölgyek, asszonyok, lányok közül egyetlen egy tudott pirulni és ez Derék-Dirman Salamon felesége volt.

Hogyna többször is meg fog jelelnni, bizonyosra vehető, hogy ő sem pirul el, mert a gyakorlat teszi a mestert s a gyakori törölgetés az arcról letörli a hamvakat.

IV.

A Capitol szálló a vasuti indulóháztól messze van.

Grünblatt Hermina podgyásza alig fért el az egy lovas kocsi bakján, a kocsisnak többször kellett lábát váltogatni, hogy helyhez szoritsa, el ne veszitse, mivel az által jó hirnevén csorba esett volna.

A Capitol olyan harmadrangu szálló, ahova azok szállanak, akiknek okuk van pillanatra elbujni a nagyközönség elől, hogy azután a legkedvezőbb alkalommal a Hotel Centralba vagy más másod rangu, innen pedig majd az első rangu szállodák valamelyikébe telepedjenek le.

A Capitól portása átvette a podgyászt, azután a kulcsos táblára nézett, onnan válogatott szobát, müértően birálván meg a podgyászról a tulajdonos helyzetét.

Hirtelen beszólt a távbeszélőbe:

— Szoba 29, II. emelet.

Majd mozgásba hozta a felvonót és Grünblatt Hermina emelkedett vágyai megvalósulása felé.

A felvonó megállott, az ajtó kinyilt, a szobapincér meghajolt a nő előtt.

— Tessék! — mutatott a kinyitott ajtóra.

A szobában villamosizzó adta a világitást és Hermina belibegett.

— Nagysága, tessék ide irni a nevét.

A leány egy székre ült az asztal mellett és minden habozás nélkül oda kaparintotta gömbölyü betükkel. Turai Hermina.

— Kérem oda irni a másikat is! — mondta a szobapincér.

— Másikat! — kérdezte megütődve a leány, — kit másikat?

— Kedves férjét, ha van, vagy kisérőjét . . .

— Sem férjem, sem kisérőm! — méltatlankodott Hermina.

A szobapincér mghajlott helyzetéből fölemelkedett és hidegen válaszolta:

— Sajnálom, akkor nem adhatok szobát!

— Micsoda? — én fizetek! — riadt fel a leány.

— Kérem, — mondotta hidegen a szobapincér, üzleti szabályaink tiltják, hogy magános nőnek szobát adjunk.

— Önök felügyelet alatt vannak? — mondotta Hermina, — ah, micsoda szégyen! ez arcpirító! és én ide jöttem, a megbélyegzett házba. Hova menjek! a bérkocsit már elküldöttem, a podgyászt nem vihetem magam, ah, micsoda szégyenletes dolog! és müharagja gyönyörü volt, még a szobapincért is eláltatta.

— Kérem, a világitás drága, potyára nem égethetem a villamáramot — mondotta a szobapincér engesztelődve.

— Mit fog mondani a nagybátyám! — kiáltott fel Hermina.

— Nagyságodnak nagybátyja van? — kérdi a szobapincér sarokra nyilt szemmel fordulva a hölgy felé.

— Igen, igen a nagybátyám Turay Barnabás.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

A pénzvilág. A nemzetközi pénzpiacokon a hét folyamán bizonyos feszültség kezdett mutatkozni, ami kétségtelenül annak tudható be, hogy az év vége felé rendesen nagyobb pénzszükségletek szoktak beállni. A kamattételek nagy egészében nem változtak. A nyilt piacon kinálat volt, a feltételek is valamivel javultak. Az Osztrák-Magyar Banknál a benyujtások nagyobb mérveket öltenek, a lejáratokat valamivel meghaladták, ami azonban a bank jó statusát lényegesen nem befolyásolta. Pénzügyi körökben biztosra veszik, hogy januárban a kamatlábat 5 százalékra fogják leszállitani.

Berlinben a magán kamatláb nem változott, a pénzpiacon a viszonyok elég kedvezőek és a kinált váltóanyag könnyen leszámitolásra talál. A német birodalmi banknál a váltóbenyujtások a normális keretek között mozognak.

Londonban a pénzviszonyok nem javultak. Magánkamatlább $4^{13}/_{16}$ százalék az angol bank státusa rosszabbodott, a reservának a pasivákhoz való viszonya $^3/_4$ százalékkal csökkent.

A kamattételek a következők: Első bécsi váltók $5^5/_{16}$ százalék, Első bpesti váltók $5^5/_{10}$ százalék Középbankok 6 százalék, Tárcaváltó $6^1/_2$ százalék.

—

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény —	839.50
Osztrák hitelrészvény —	633.—
4%-os koronajáradék —	82.50
Osztr. magy. államv. —	709.—
Jelzálogbank — — —	436.—
Leszámitoló és pénzváltó —	525.—
Hazai bank — — — —	288.50
Magyar bank — — —	537.50
Keresk. bank — — —	3828.—
Rimamurányi — — —	642.—
Salgótarjáni kőszén — —	738.50
M. Ált. Kőszénbánya —	1008.—
Közuti vasut — — — —	629.75
Városi villamos — — —	345.75
Adria — — — — —	578.—
Atlantika — — — —	—.—

—

Gabona üzlet.

Októberi buza — — —	11.—
Buza 1914. áprilisra — —	11.41
Októberi rozs — — —	7.27
Áprilisi rozs (1914) — —	8.65
Októberi zab — — — —	7.93
Áprilisi zab (1914) — —	7.45—
Tengeri 1914 májusra — —	6.60—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRŰGER ALADÁR.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tüz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesitett **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély dij ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrénykékben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

Nagyváradon a

VIGADÓ

nagytermében

január 1, 2, 3-án lesz bemutatva

EDISON REMEKE:

A beszélő mozgókép

a huszadik szàzad legnagyobb csodája.

Tökéletes szinházi előadás. A kép nemcsak mozog, hanem élethűen beszél, énekel és muzsikál

Öfelsége a Király,

amikor neki Edison kinetofonját bemutatták, a mutatványok annyira magukkal ragadták a Királyt, hogy bámulatának a következő szavakkal adott kifejezést:

«Hiszen ez maga az élet!»

«De hiszen ez több a csodánál!»

«Ez a találmány óriási! Hihetetlen!»

«Csakhogy még ezt is megérhettem!»

Edison legmaradandóbb és legtökéletesebb találmánya

A KINETOFON.

Jegyek előre válthatók: Boros Jenő papirkereskedéseben Kossuth-utca, Hegedüs Hirlapirodàban Rákóczi-ut és a Sipos tőzsdében

Helyárak: Páholy 20, Páholyülés 5, Zsöllye 4, Támlásszék 3, Zártszék a Karzati ülő és földszinti állóhely 1 koronán.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6.** (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani solid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.
Széchenyi-tér 2. szám.
Rimanóczy palotaval szemben.

Legszebb karácsonyfa diszek,
cukorkák, mandarin, narancs, **ananász**
és mindennemü déligyümölcsök valamint
Karácsonyfák dus választékban
és legjutányosabban beszerezhetők

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangu füszer és csemege üzletében,
kávé, tea, és rum közvetlen behozatal.

Karácsonyi ajándék.

Fél árban sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legujabb divatu füzőimet és füzővédőimet a legjutányosabb árban árusithatom, addig mig a készlet tart. Szives pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel

Rosenzweig Róza,
Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

36155—1913. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság közhirré teszi, hogy a Horváth Emánuel Pável-utca sarkán levő zálogkölcsön üzletében a lejárt és meg nem hosszabbitott, illetve ki nem váltott zálogtárgyak 1914. évi január hó **8—21-ik** napján d. e. 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni. Ezen árverésről az érdekelt elzálogositók oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámát a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzekből megtudhatók.

Nagyvárad, 1913 december 22.

Gerő,
rendőrfőkapitány

Jenny Jenő

órás, ékszerész és látszerész
Szent János-utca 39. szám.

Karácsonyi és ujévi alkalomra hallatlan olcsó árban lehet szép fali-, zseb- és asztali órákat s valamint szép kivitelü ékszereket vásárolni. Szives pártfogást kérve, mély tisztelettel

Jenny Jenő
órás- és ékszerész
Nagyvárad, Szt. János-utca 39. sz.

HAJHULLÁS ELLEN

lugmentes hajmosó **„Pixobin“** lugmentes kamill hajmosó oxygénnel **„Ciwuco“**. Ára csomagonként 30 fillér.

FÜRDŐSÓ.

Nemesfenyő — Rózsa
Orgona — Ibolya

csalódásig hüen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az **„Illatszerpárnácskák“**. Ára csomagonként 40 fillér. Ha az Ön helységében nem kaphatók ezen cikkek, ugy küldjön bélyegekben 30, illetve 40 fillért és hozzá portóra 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbizható szerek bármelyikét. Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek magas rabbatban és ingyenes propagandában részesülnek.

Készíti Ciwuco Chemische Industrie Berlin.

Egyedüli vezérképviselet: HOLCZER EMIL ZOLTÁN.
Budapest, VIII., Szigetvári-utcza.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

35004—1913. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. foku iparhatóság ezennel közhirré teszi, hogy Incze Lajos és Társa nagyváradi cég által felállitani szándékolt épület- és tüzifa-telep telepengedélyezése tárgyában 1914. évi január hó 15-ik napjának délelőtti 10 órájára a nagyváradi 4995. számu telekkönyvi betétben 4812. és 4813. helyrajzi szám alatt felvett s a Körös folyó mentén elfekvő ingatlanra helyszini tárgyalást tüzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbben teendő felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1913. december 10.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban

Különvonat

a Félix-fürdőből Várad-Velencze és Nagy-Várad állomásra.

Október 1-től minden este **8·06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4** óra **28** perckor Várad-Velencéről. **4** óra **38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5** óra **06** perckor. **Visszautazás** este **8** óra **06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fütve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, ischiász, izületi lobok és mindennemü reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévviz forrásait** kitünő eredménnyel használják.

BUDAPESTEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Köröz s-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Tisztelettel értesitjük a nagyrabecsült megrendelőinket, hogy

lakatos és gazdasági gépmühelyünket Lukács György-u. 14. sz. a.

helyeztük át. Hol mindennemü **lakatos munkák** és **gépjavitások** gyorsan és szakszerüen eszközöltetnek. Kiváló tisztelettel

RUFF TESTVÉREK

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

Boldog órái

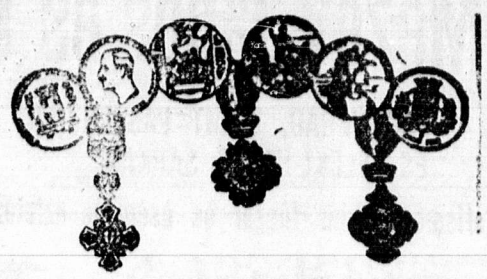

csakis annak lehetnek, aki hozat magának egy mükedvelő hangszert **Wágner**
Hangszerkirálytól, Budapest József-körut 15. sz. (Telefon.)
Varázsfuvola ajándékkal 4 korona. Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona. Szájharmonika dobkisérettel 3 korona. Facimbalom, 15 hanggal 4 kor. Tündérharangok állványon 8 K. Varázshegedü, ujdonság 6 K. A milánói, párisi és londoni kiállitáson kitüntetve az első dijjal. Javitási szakmühelyek. Fényképes árjegyzék ingyen.

Ovás! Figyelem a „Wágner" névre és a 15-ik házszámra.

Belepési felhivás.

A Polgári Takarék és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

1914. január 1-én megnyitja 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhivja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az uj évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. *Vidéki tagok a berizetéseket postai csekk utján is eszközölhetik.* Az uj évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakaritott tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyüjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdithatása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyujtson

Kölcsönök adatnak:

a) a heti befizetések $^{9}/_{10}$ része erejéig minden további biztositék nélkül;

b) ingatlanokra;

c) elegendő biztositékot nyujtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási dij fizeteneő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az uj évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósittatnak. *A kölcsönökről kiállitott kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarék- és segély-szövetkezet" igazgatósága.

Uj! Csipke, himzés és harisnya üzlet Uj!

nyilik meg december 23-án Rákóczi-ut 5. sz. a. Eddig még nem létezett olcsó árakkal.

Tisztelettel

Friedman Jenő.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy

papi és civil ruha tökéletességét

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hivásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

---

8 napi próbára

küldök bárkinek:

Amerikai nikkel órát	K	2.80
Roskopf-patent	«	3.—
Amerikai arany	«	3.50
Vasuti Roskopf	«	4.—
Duplafedelü Roskopf.	«	4.50
Lapos zsebórát	«	5.—
Ezüst-utánz. duplafed.	«	6.—
14 kar. arany órát	«	18.—
Eredeti omega	«	20.—
Ébresztő órát versenyen kivül nikkelezve 20 cm. magas	«	2.—
Junghaus ébresztő órát	«	3.—
Radium világitólappal	«	4.—
Radium 2 csengővel	«	5.—
Radium 4 csengővel	«	6.—
Radiumos zenélőt	«	8.—
Faliórát 75 cm. magasat	«	8.—
Faliórát harangütéssel	«	10.—
Faliórák zenélővel és harang ütéssel	«	14.—
Kerek ébresztő-órát	«	6.—

A szállitás utánvéttel történik. Meg nem felelőt 8 napon belül visszaveszek vagy a pénzt vissza adom. Áruimért 3 évi irásbeli jótállást adok.

Max Böhnel

Wien, IV. Margarethenstrasse 27/755.

Eredeti gyári árjegyzéket ingyen küldök.

Szolga Ferencz és Sándor

Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elősmert elsőrangu munka. Jutányos ár.

„PESTI SZINPAD“

A legjobb, legtartalmasabb és legszebb szinházi- és művészeti hetilap.

A «PESTI SZINPAD» hetenkint hozza az összes budapesti szinházakban szinre kerülő darabok teljes müsorát és kivonatát.

A «PESTI SZINPAD» a legujabb szinházi **eseményekkel, szinésznőkkel, szinészekkel**, előadandó és előadott darabokkal, szerzőkkel, szinházi- és szinpadi pletykákkal részletesen foglalkozik.

A «PESTI SZINPAD» mindig ötletes, eleven, magas szinvonalu közleményekkel, illusztrációkkal tarkitva jelenik meg **minden szombaton.**

A «PESTI SZINPAD» minden száma elsőrendü **müvésznők** és müvészek képeit hozza.

A «PESTI SZINPAD» az ország összes szinházaival is foglalkozik.

A «PESTI SZINPAD» előfizetőinek, olvasóinak mindenkor valami bájos meglepetéssel szolgál.

A «PESTI SZINPAD» barátainak, kik az előfizetők gárdáját szaporitják, meglepő ajándékokkal kedveskedik.

Az ujonnan belépő előfizetők megkapják az eddig megjelent és december hó végéig még megjelenő lapszámokat **teljesen dijtalanul** és előfizetésök 1914. évi január hó 1-től számitódik.

A «PESTI SZINPAD» kiadóhivatala egyszerü levelezőlapon való megkeresésre, kimeritő felvilágositással szolgál, hogy előfizetőt szerző hiveinek minő ajándékokkal szolgál.

A «PESTI SZINPAD» előfizetési árai: **Egész évre**: 10 kor.; **félévre** 5 kor; **negyedévre**: 3 kor.

Mutatványszámot 20 fillér levélbélyeg ellenében küld a kiadóhivatala.

A «PESTI SZINPAD»-ra előfizetni a kiadóhivatalnál

Budapest, VII., Nyár-utca 6.

lehet, hova az egyes példányok megrendelése ügyében is fordulni kell.

A «PESTI SZINPAD»-ban való hirdetés nagy elterjedtségénél és kedveltségénél fogva **igen hatásos és eredményes.**

A «PESTI SZINPAD»-ra okvetlenül érdemes előfizetni.

A «PESTI SZINPAD» egyes számait okvetlenül érdemes megvenni.

A «PESTI SZINPAD»-ot okvetlenül kérje és követelje mindenütt.

A «PESTI SZINPAD» számonkint kapható minden nagyobb tőzsdében és naponta minden fővárosi szinház előtt árusitva lesz.

Minden megkeresésre készséggel válaszol

A „PESTI SZINPAD“
kiadóhivatala
Budapest, VII., Nyár-utca 6. szám.

Telefon: 118-76. Telefon: 118-76.

Telefon 249. Telefon 249

Mezey János és Ta

NAGYVÁRAD, SZENT LÁSZLÓ-TÉR ÉS TELEKI-UTCZA SARKÁN :-:

elismert szolid füszer és csemege üzletében

megérkeztek

a friss őszi és téli áruk

u. m.: **angol theák. thea-rum, thea-sütemények. Déli és hazai gyümölcsök.** I-ső rendü füszeráruk, főzelék és conservek. Mindennemü **csemegék, csemegeborok, pezsgők**, bel- és külföldi **cognac, likörök, czukorkák nagy választékban.** **Faj-kávékeverék,** gyorspörkölön megpörkölve és meleg állapotban kiszolgálva. Őszi töltésü ásványvizek, forrás termékek, Pontos méret, **jutányos ár**, tisztán kezelt áruk, ildomos és gyors kiszolgálás.

Téli bevásárlásra legalkalmasabb forrás.

A n. érd. közönség szives pártfogását kérjük tisztelettel

Mezey János és Társa

1 lit. 1903. évi pecsenye-bor 1·20 K.

Karácsonyfák (fenyők) karácsonyfa diszek nagy valasztekban.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndős mester
Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerget és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is **készitek** a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltünő szolid árak mellett.**

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,
Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérték utáni rendeléseket és javitásokat olcsón, gyorsan és pontosan készit.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghivásra azonnal megjelenek.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok polgári jótékony céljaira szánt

XLII-IK CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK.

Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A huzás nyilvánosan Wienben, 1914. január 22-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyüjtődékben, dohánytőzsdékben, a vasutaknál, adó-, pósta- és távirdahivataloknál, váltóüzletekben kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától
(jótékonycél sorsjátékok osztálya).

SAVOY NAGY-SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII.
József-körut 16.

TELEFON: József 20—62 és József 20—53.

Modern szálloda **ujonnan berendezve, légfütés, hideg és melegviz minden szobában, lift éjjel-nappal.**

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától

fütés, világitással. A szobák feltétlen tiszták.

Ujonnan bevezetett PENSIO-rendszerünk, napi ellátás 5 koronáért, mely áll:

Reggeli kávé v. tea v. csokoládé tojás vaj sütemény

Ebéd leves előétel sült köritve tészta fekete kávé

Vacsora előétel sült köritve tészta gyümölcs sajt

Ezen napi ellátás 5 korona.

Szobák hosszabb tartózkodásnál megegyezés szerint.

Szobak havi bérletre 80 koronától fütés, világitással.

Karácsonyi cikkek

mint kollekciók, diszek, mikulások

megérkeztek és kiárusitásuk

JANKY ANTAL UTÓDA

Szt. László-téri üzletében megkezdődött. **Karácsonyfa** (fenyő és luc) óriási mennyiségben, december hó közepétől kezdve kerül nagyban és kicsinyben eladásra. Mély tisztelettel:

Telefon szám 8

JANKY ANTAL UTÓDA

(Cégtulajdonos: **Csatáry József.**)

Telefon szám 8

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hivásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katholikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársasagnál.

Oláh Sa...

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó uj munkákat és javitásokat jutányos árban. **Takarék tűzhelyek** állandóan raktáron. Költségvetést kivánatra küldök.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállitva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 4·20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

Rákóczi-ut.

Melocco Péter cementárugyár és épitési vàllalat részvénytàrsaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szöllős-u. 16.

Telefonszám 11-38. **Telefonszám 11-38.**

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.